

Jautājumi bez atbildēm

Andis
Sedlenieks

Latvijas iekšpolitikas interese šobrīd var vērot, kā visu acu priekšā pa citām partijām izklīst tāda politiskā spēka kā KPV LV Saeimas frakcija. Parlamentārieši centīgi migrē uz tām partijām, kuras viņiem ir idejiski pieņemamākas un var nodrošināt vismaz teorētiskas iespējas turpināt politiskās karjeras. Jau pavisam citi jautājumi ir, ka tie vēlētāji, kas savulaik atbalstīja KPV LV, pavisam noteikti negaidīja šādu iznākumu, tāpat turpinās būtībā vairs neeksistējošas partijas finansēšana no valsts budžeta jeb no mūsu visu kopējiem līdzekļiem.

Ir godprātīgi jāatzīst, ka KPV LV atklāti bēdīgais gals ir visai loģisks šīs partijas darbības iznākums. Nopietnā līmenī (bet Saeima, lai kā arī tiktu vērtēta

tās darbība, tomēr ir nopietns līmenis) nevar ilgstoši pastāvēt politiskie spēki, kuru vienīgie trumpji ir lēti triki, populisms un centieni akumulēt visus vienālgā ar ko neapmierinātos vēlētājus. Vairāk par vienu reizi šāda taktika nostrādā ārkārtīgi reti, jo publika visai drīz nonāk pie secinājuma, ka pārliecinošs vairākums no solītā netiek pildīts (un parasti arī nav izpildāms), tamdēļ uzmanība pievēršas jau citiem taisnības cīnītājiem.

Protams, ne mazāk nozīmīgs ir arī fakts, ka šāda veida partijas būtībā pat nav uzskatāmas par partijām, bet tikai par interešu klubiem, kur pirms kārtējām vēlēšanām kopā sanākuši dažādu motīvu vadītāji, kas vēlas panākt, lai viņu vārdi tiktu ierakstīti Saeimas deputātu sarakstā. Attiecībā uz turpmāko rīcību viņiem visbiežāk ir katram savi plāni, un, tā kā nepastāv nekādas reālas partijas struktūras un vēl virkne citu atribūtu, šie ļaudis

visai drīz sāk izklīst katrs savā virzienā. Iepriekš minētais, jāpiebilst, absolūti nenozīmē, ka visi kā viens šāda veida politiķi būtu kādi šaubīgi un nosodāmi personāži, vienkārši realitāte ir tāda, kas liedz īstenot viņu ieceres, un nākas meklēt citus ceļus mērķu sasniegšanai.

tā un nosaukta par partiju, tad tā arī atbilst zināmiem standartiem. Ka paši standarti ir reti šaubīgi un tādi, kas ļauj jebkuriem un gandrīz jebkādu motīvu vadītiem entuziastiem reģistrēties kā partijām un solīt vienālgā ko, nez kādēļ netiek padomāts, un nav arī skaidrs, kā šādas situācijas

– partija pašlikvidētos, tomēr tagad laiki ir citi un galvenokārt jau valsts piešķirtā dāsnā finansējuma dēļ. Nevienam, būdams pie pilna prāta, protams, neatteiksies zaļi padzīvot uz valsts rēķina, ja tas pie tam ir iespējams, nepārkāpjot likumu. Attiecīgi arī KPV LV oficiāli izbeigt savu visai bezjēdzīgo pastāvēšanu negrāsās, lai gan šajā gadījumā tomēr pastāv iespējas ieviest vismaz kādu nebūt kārtību likumus, piemēram, nosakot, ka politisko partiju finansēšana tiek turpināta tikai gadījumos, ja reālais stāvoklis atbilst situācijai uzreiz pēc vēlēšanām.

Tiesa, iespēja gan ir tīri teorētiska, jo, tā kā no dažādām nedienām nav pasargāta neviena partija, politiķi diez vai vēlas radīt situācijas, kas nākotnē var vērsties jau pret viņiem pašiem. Attiecīgi ikviens no mums turpinās maksāt visiem, kam vien vēlēšanu laikā izdevies nodrošināt sev noteiktu skaitu balsu, neatkarīgi no tā, ar ko šie balsu zvejotāji nodarbosies pēc vēlēšanām.

Visi kaut ko sola, un pilsoņi, gluži kā lielveikalā, izvēlas sev tīkamāko piedāvājumu.

Ierindas vēlētāju visas šīs nianšes tikmēr interesē atklāti maz, un daudzu acīs pat vispār nav kādas būtiskas atšķirības starp ilgstoši pastāvošām partijām un kārtējiem populistu un vairāksolītāju bariņiem. Visi kaut ko sola, un pilsoņi, gluži kā lielveikalā, izvēlas sev tīkamāko piedāvājumu. Vadoties pēc principa, ka, ja jau konkrētā prece ir izlikta plauk-

novērst. Demokrātija, pilsoņu brīva griba u.c.

Papildu problēma acīm redzami ir, ka šādi politiskie aizgājēji arī nekādi nevēlas noformēt savu faktiski aiziešanu, tamdēļ oficiāli partija turpina pastāvēt, lai arī reāli tās vairs nav. Vēl pirms dažiem gadiem reālā situācija ar ļoti augstu ticamības pakāpi neatšķīrtos no oficiālās, kas nozīmē

Vairāk jāaizstāv lauksaimnieku konkurētspēja tirdzniecībā ar trešajām valstīm

Pirmdien, 26. aprīlī, ES Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru padomes (LZMP) neformālajā videokonferencē ES dalībvalstu ministri apsprieda ES starptautiskās tirdzniecības un ES Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) reformas jautājumus.

LZMP ministri diskutēja par ES tirdzniecības nolīgumu ar trešajām valstīm ietekmi uz ES lauksaimniecību, kā arī apsprieda Eiropas Komisijas (EK) veiktā pētījuma par turpmāko tirdzniecības nolīgumu ietekmi uz ES lauksaimniecību rezultātus. Pētījums sniedz ieskatu, kā ES noslēgtie brīvās tirdzniecības nolīgumi ar trešajām valstīm ietekmē piedāvājumu, pieprasījumu un lauksaimniecības cenu attīstību ES lauksaimniecības produktu tirgos.

Ministrs Kaspars Gerhards: «Spēles nosacījumiem starptautiskajā tirdzniecībā

jābūt vienādiem visiem dalībniekiem – ES ražotājiem ir augstākas pārtikas kvalitātes prasības, tāpēc tas rada nevienlīdzīgus konkurences apstākļus. Šie jautājumi ir pienācīgi jāatrunā nākotnes brīvās tirdzniecības līgumos. Brīvās tirdzniecības nolīgumiem ir jābūt sabalansētiem, tajos ir jāņem vērā ES dalībvalstu ilgtermiņa intereses lauksaimniecības sektorā. Mūs satrauc, ka ES Zaļā kursa paredzētās reformas radīs papildus vides, klimata un dzīvnieku labturības prasības ES lauksaimniekiem un pārtikas ražotājiem, saasinot konkurences apstākļus ārējā tirdzniecībā ar trešajām valstīm un noliekot ES ražotājus nevienlīdzīgas konkurences apstākļos salīdzinājumā ar trešo valstu ražotājiem. Tādēļ mēs atzinīgi vērtējam EK ieceri importētai pārtikai piemērot ES vides standartu prasības. Turpmāk arī jāvērtē ES Zaļā kursa prasību ietekme uz ES

preču konkurētspēju trešo valstu eksporta tirgos.»

Latvija arī aicina ne tikai priecāties par pētījuma pozitīvo prognozi, kas paredz ES lauksaimniecības produkcijas eksporta izaugsmi atsevišķās nozarēs, bet savlaikus pievērst uzmanību pētījuma citai prognozei – ES ražošanas samazinājumu un ražotāju ienākumu pazemināšanos *jutīgajās* nozarēs, īpaši liellopu un mājuputnu gaļas nozarē. Tāpēc Latvija aicina EK to ņemt vērā turpmākajās sarunās par nolīgumiem ar trešajām valstīm.

Diskusijās par KLP nākotni Latvija norāda, ka vienošanās par pieņemamiem ES Zaļā kursa nosacījumiem, kas būs jāpilda lauksaimniekiem un pārtikas ražotājiem, ir prioritārs jautājums. Lauksaimniekiem uzliks daudz obligātu vides un klimata prasību, turklāt papildus ir iecerēts vēl ievērojamu daļu no tiešajiem maksājumiem

veltīt ekoshēmām. Tiešie maksājumi Latvijas lauksaimniekiem ir par 20% zemāki nekā vidēji ES. Ja vēl 20% vai pat vairāk ir jānoņem no mūsu tiešo maksājumu aploksnes un jānovirza ekoshēmām, pastāv risks, ka Latvija nespēs lauksaimniekiem nodrošināt pat šī brīža pamatienākumu atbalsta līmeni. Kaut arī zemo tiešo maksājumu dēļ Latvijai tas nebija pieņemami, 2020. gada oktobrī ES lauksaimniecības ministri vienojās par vienotu Padomes nostāju, ka ekoshēmām jāvelta 20% no tiešajiem maksājumiem. Tomēr tas nav galējais lēmums, jo par KLP regulu nosacījumiem ir jāvienojas arī ar Eiropas Parlamentu. Latvija uzskata, ka Padome nedrīkst piekāpties Eiropas Parlamentam vēl vairāk palielināt daļu, kas no tiešajiem maksājumiem ir jāvelta ekoshēmu pasākumiem.

Dagnija Muceniece

Par stabilitāti un stipru aizmuguri

Māra
Rone

Atverot 2002. gadā dibinātās un vairāk nekā 50 biedrus apvienojošās Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas mājaslapu, ikvienu tās apmeklētāju vispirms simboliski uzrunā LLKA devīze: «Sadarbībā slēpjas attīstības spēks».

Jaunākā informācija liecina, ka nesen notikusi kārtējā kooperatīvo sabiedrību atbilstības izvērtēšana, kura, kā zināms, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par kooperatīvo sabiedrību atbilstību notiek reizi gadā. Atbilstības statusa iegūšana ļauj kooperatīvajām sabiedrībām izmantot dažādas normatīvajos

aktos noteiktās priekšrocības, kā arī plašai sabiedrībai apliecina, ka konkrētais kooperatīvs strādā pēc labākajiem kooperācijas principiem.

Mājaslapā pieejamā informācija vēsta, ka Latvijā kopumā pašlaik darbojas 50 atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības. Visvairāk (22) to ir piena ražošanā, graudkopībā (15), ir arī augļu un dārzeņu kooperatīvi (7), Latvijā strādā arī divi meža īpašnieku kooperatīvi un pa vienam tie ir aitkopībā, putnkopībā un arī mājražošanā.

Sen zināma ir patiesība, ka mūsdienās lauksaimnieciskās produkcijas ražošanā un tās realizācijā vietējā un ārzemju tirgū viens pats lauksaimnieks nav un pie labākās gribas nevar būt cīnītājs, tādēļ piena, graudu, olu, ogu, dārzeņu un vēl citu nozares preču ražotāji, iestājoties kādā

no jau esošajiem kooperatīviem vai arī dibinot jaunus, vispirms jau *balso* pats par savas saimniecības attīstību, tās ražošanas stabilitāti un drošo aizmuguri – kooperatīvo sabiedrību, kuras galvenais uzdevums, kā zināms, ir strādāt savu biedru interesēs. Kur tā notiek, tur arī izaugsme un attīstība iet roku rokā kā kooperatīvo sabiedrību biedru saimniecībās, tā arī kooperatīvu ražošanas un pakalpojumu sniegšanas bāzēs. Arī mūspusē sekmiņas kopdarbības veiksmes stāstu netrūkst. Nu kaut vai visiem labi zināmā graudu audzētāju kooperatīvā sabiedrība «VAKS», kas no sākotnējā Vidzemes mēroga uzņēmuma pamazām kļuva arī par Latgales un nu jau arī par Zemgales graudkopju kooperatīvo sabiedrību. Soli pa soli investējot šīs kooperatīvās sabiedrības struktūr-

vienību – Valmierā, Matīšos, Gulbenē un Varakļānos – modernizācijā, infrastruktūrā un jaunu eksporta tirgu piesaistē, reizē līdz ar uzņēmumu ir auguši arī šīs kooperācijas biedri: darba pieredzē, moderno tehnoloģiju lietošanā un lauksaimniecībā izmantojamo platību palielināšanā.

Līdzīgs veiksmes un kooperācijas izaugsmes stāsts stāstāms arī par Rūjienas novada Jeru pagastā bāzēto plašas apkaimes graudu audzētāju kooperatīvu «DAIVA», kurā katru jaunu sezonu mērķtiecīgi tiek turpināti nozīmīgi investīciju un modernizācijas projekti.

Lai arī LLKA darbības mērķis ir radīt un pat lobēt labvēlīgu vidi lauksaimnieku un mājražotāju kooperācijas attīstībai, ir ražošanas sfēras, kur tomēr jauni kooperatīvi neveidojas. Priece,

ka tieši pēdējos gados krietni pieaudzis vietējo augļu un dārzeņu audzētāju kooperatīvu skaits, taču tajā pašā laikā kaut kā *buksē* mājražotāju kooperatīvu izveide. Pēc LLKC datiem redzams, ka 2016. gadā ar konsultantu aktīvu atbalstu tapušas sešas jaunas mājražotāju un vietējo lauksaimniecības produkcijas ražotāju biedrības un kooperatīvi, bet 2017. gadā izdevies izveidot tikai vienu jaunu kooperatīvu. LLKC speciālisti uzskata, ka lielākā problēma jaunu kooperatīvu izveidē joprojām esot to vadītāju atrašana un finansējuma trūkums tā uzturēšanai. Atliek vien cerēt, ka mājražotāji tomēr sasparosies jauniem tirgus izaicinājumiem un ka LPKS «Kuldīgas labumi» LLKA nebūs vairs vienīgais atbilstības statusu ieguvušais mājražotāju kooperatīvs Latvijā.